

Végelszámolás alatt álló pénzügyi vállalkozás milyen feltételek fennállása vagy teljesítése esetén kaphatja vissza vagy szerezheti meg a követelésvásárlásra vonatkozó felügyeleti engedélyét.

I. TÉNYÁLLÁS

Az MNB a pénzügyi vállalkozás (**Társaság**) tevékenységi engedélyeit a Társaság kérelme alapján visszavonta, és rendelkezett a Társaság végelszámolásáról, amely eljárás jelenleg is folyamatban van.

Időközben a Társaság korábbi tulajdonosai minősített többségi törzsrésztvényeiket átruházták egy harmadik személyre, amelynek tényét a részvénykönyvbe bejegyezték, és e harmadik személy, mint új tulajdonos a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (**Ctv.**) 113. § alapján a végelszámolás folyamata alatt elhatározta a végelszámolás megszüntetését és a Társaság működésének továbbfolytatását, azonban ennek feltétele, hogy a Társaság rendelkezzen tevékenységi engedéllyel, amelyet a korábbiakban visszaadott.

Az új, minősített többségű részvényesnek célja a Társaság végelszámolási eljárásának a befejezése, és a korábbiakban gyakorolt tevékenységek közül a követelésvásárlási tevékenység folytatása, amelyet a végelszámolást megelőzően a Társaság az MNB követelésvásárlási tevékenység végzésére szóló engedélye birtokában végzett.

II. JOGKÉRDÉS

A megkeresés arra irányul, hogy a Társaság végelszámolási eljárásának befejezésére, majd ezt követően a korábbiakban már meglévő, de visszaadott követelésvásárlási tevékenység végzésére jogosító engedélyt milyen feltételek megléte esetén van lehetősége a Társaságnak visszakapni/megszerezni

III. A TÁRSASÁG ÁLLÁSPONTJA

A Társaság nem fejtette ki a fenti jogkérdéssel kapcsolatos álláspontját, csupán utalást tett arra, hogy a Ctv. fentebb idézett 113. §-a lehetőséget biztosít arra, hogy „*a legfőbb szerv a végelszámolás folyamata alatt - a cég törlésére irányuló kérelem cégbírósághoz történő benyújtásáig - elhatározhatja a végelszámolás megszüntetését és a cég működésének továbbfolytatását. Ebben az esetben a végelszámoló megbízásának visszavonásáról, a végelszámoló díjának megállapításáról és kifizetéséről és az új vezető tisztségviselő megválasztásáról is döntenie kell.*”

IV. AZ MNB ÁLLÁSPONTJA

A Társaság pénzügyi vállalkozásként került megalapításra, illetve tevékenységi engedélyeit is pénzügyi vállalkozásként kapta meg. A pénzügyi vállalkozásra, mint a pénzügyi intézmények egyik típusára lex specialisként a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (**Hpt.**) szabályai vonatkoznak, e tárgyban a Hpt. több helyen is jelzi, hogy az egyéb, vonatkozó jogszabályok (pl. Ptk., Ctv., stb) a Hpt-ban foglalt eltérésekkel alkalmazandóak pénzügyi vállalkozások esetében (Isd Hpt. 11. § (2) bekezdés és 47. §-ai)

A részvénytársasági vagy szövetkezeti formában működő pénzügyi intézmények végelszámolására vagy felszámolására a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Csődtv.), a Ctv., és a Ptk. jogi személyekre vonatkozó rendelkezései vonatkoznak a Hpt. IV. Fejezetében foglaltak szerint figyelembe vett eltérésekkel, a fióktelep formájában működő pénzügyi intézmények végelszámolására vagy felszámolására pedig az Fktv. rendelkezései a Hpt.-ben foglalt eltérésekkel.

Noha a Ctv. 113. §-ának alkalmazása nincs expressis verbis kizárva a Hpt. IV. fejezete által, olyan szabály sem található a törvény szövegében, hogy a legfőbb szerv egy pénzügyi intézmény vonatkozásában is minden további nélkül elhatározhatja a már folyamatban levő végelszámolás megszüntetését és a cég működésének továbbfolytatását.

Ennek oka, hogy jelen esetben nem egy egyszerű gazdasági társaságról van szó, amely szabadon dönthet a társaság létéről és működéséről, hanem egy speciális szabályok szerint létrehozott és működtetett intézményről, amelynek vonatkozásában valamennyi átalakulással járó lépés – ideérve a megszűnés önkéntes elhatározását is – a felügyeleti szerv előzetes engedélyéhez kötött. Ezen túlmenően egy pénzügyi intézménynek már az alapítási engedély megszerzéséhez is olyan feltételeket kell biztosítania (különös tekintettel a befolyásoló részesedéssel rendelkező tulajdonosra, illetve az általa biztosított induló tőkére), amelyeknek a meglétét az MNB ellenőrzi és adott esetben, ha a pénzügyi vállalkozás nem tesz eleget a törvényi feltételeknek, az engedélykérelmet elutasítja, ilyen módon

megakadályozva azt, hogy a társaság egyáltalán a piacra lépjen (különös tekintettel arra, hogy a pénzügyi vállalkozások esetében a cégbírói eljárást minden esetben megelőzi a felügyeleti hatóság engedélyezési eljárása, felügyeleti engedély hiányában a cégbírói bejegyzés nem is kezdeményezhető).

Az engedélyezés során számonkért és ellenőrzött feltételekkel a pénzügyi vállalkozásnak működése során mindenkor hiánytalanul rendelkeznie kell (beleértve ebbe a megfelelő összetételű vezető és ellenőrző testületet, a megfelelő mértékű induló tőkét, informatikai rendszert, könyvvizsgálót, belső ellenőrt), továbbá tulajdonosi struktúrájának átláthatónak kell lennie, azzal, hogy amennyiben a tulajdonosok között befolyásoló részesedéssel rendelkező tulajdonos is van, úgy e tulajdonosnak is meg kell felelnie e Hpt. vonatkozó előírásainak, illetve bizonyítani kell tudni, hogy a társaságba fektetett forrásának eredete törvényes és az a tulajdonosnak a szerzés időpontját megelőzően folyamatosan a rendelkezésére állt.

A Hpt. IV. fejezete részletesen taglalja először a végelszámolás, majd pedig a felszámolás speciális, pénzügyi intézmények vonatkozásában releváns szabályait. A jogszabály egyetlen esetben beszél egyértelműen arról, hogy egy jogutód nélkül megszűnési eljárással (egészen konkrétan felszámolási eljárással) érintett intézmény visszakaphatja a tevékenységi engedélyét az alábbiak szerint: amennyiben a felszámolási eljárás során egyezség születik, az egyezség jóváhagyásához a Felügyelet engedélye szükséges akkor, ha az egyezség feltétele a pénzügyi intézmény további működése hitelintézetként vagy pénzügyi vállalkozásként (Hpt. 58. § (2) bekezdés).

Az egyezség jóváhagyásához megkívánt felügyeleti engedély gyakorlatilag azt jelenti, hogy az MNB-nek újra ellenőriznie kell a pénzügyi intézmény prudens működésének folytatásához szükséges feltételek fennállását, ideértve valamennyi tárgyi, technikai és személyi feltételt (tőke, tulajdonosok, stb), amelyeknek hiányában egy pénzügyi intézmény nem végezheti a tevékenységeit.

Az MNB a Társaság esetében azért vonta vissza az engedélyt, mert a Társaság maga akarta visszaadni azt és az engedély visszavonásával egyidejűleg rendelte el az MNB a végelszámolást (nem volt ok felszámolási eljárást kezdeményezni), mivel az volt az üzleti döntés, hogy ki szeretnének vonulni a hazai piacról. Az eljárás során az MNB kiemelten vizsgálta az önkéntes engedély-visszaadás alapfeltételül szabott előírást, miszerint a pénzügyi vállalkozásnak nem állhat fent pénzügyi szolgáltatásból vagy kiegészítő pénzügyi szolgáltatásból származó kötelezettsége, vagyis az ügyfelekkel szemben nem állhat fent semmilyen tartozása.

Az engedély visszavonásáról és végelszámolás elrendeléséről - a Hpt. 32. § (2), illetve 48. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltakra tekintettel - egy határozatban döntött az MNB kijelölve egyben a végelszámoló személyét is, aki kizárólag a Pénzügyi Stabilitási és Felszámoló Nonprofit Kft.-(PSFN) lehet a Hpt. előírásai szerint. Az engedély visszavonásával beállt egy olyan állapot, amelyben a Társaság már nem nyújthat pénzügyi szolgáltatást senki részére (az MNB sem határozott meg az engedélyt visszavonó határozatában semmilyen olyan feltételt, amely miatt a Társaság működését meghatározott ideig és feltételekkel köteles lett volna folytatni, vö: Hpt. 35. § (1) bekezdés), felügyelt pénzügyi vállalkozásként való működési lehetősége – az engedély hiányában - megszűnt.

A Hpt. 15. § (3) bekezdése pénzügyi vállalkozások esetében akként rendelkezik, hogy egy pénzügyi vállalkozás alapítására adott engedély a tevékenységi kör megállapításához és a tevékenység megkezdéséhez szükséges engedélyt is tartalmazza, vagyis az alapításra és tevékenység engedélyezésére vonatkozó engedélyt egy eljárásban adja ki az MNB, szemben a hitelintézetekre vonatkozó kétlépcsős engedélyezéssel (amely két külön határozatban tartalmazza az alapításra, illetve a tevékenység engedélyezésére vonatkozó felügyeleti engedélyt). Alapítási és tevékenységi engedélyt minden esetben kizárólag új, a cégjegyzékbe még be nem jegyzett társaságok alapítója/alapítói részére ad ki az MNB a jogszabályban előírt feltételek fennállásának alapos vizsgálatát követően, a tulajdonos(ok) pedig az MNB engedélyének birtokában jegyeztetheti(k) be a cégjegyzékbe a társaságot és kezdeni(k) meg a pénzügyi szolgáltatások üzletszerű nyújtását.

A fentiek szerint a Társaság **alapítására és tevékenységének végzésére vonatkozó egy határozatban kiadott engedélye** került – a Társaság kifejezett kérésére – visszaadásra, illetve visszavonásra és noha a Társaság jogi értelemben még létezik, a pénzügyi szolgáltatás nyújtására vonatkozó engedélyét „visszakapni” nincsen módja az MNB-től egy végelszámolási eljárás folyamán, mert a Hpt. világos szabályai szerint egyrészt nem került sor felszámolási eljárásban egyezség létrehozására azzal a feltétellel, hogy pénzügyi vállalkozásként kell továbbra is működnie a Társaságnak, másrészt pedig pénzügyi szolgáltatás üzletszerű nyújtása esetén az alapításhoz és a tevékenység végzéséhez szükséges engedélyt csak új alapítású társaságok kérhetnek az MNB-től, amely helyzet a Társaság esetében – értelemszerűen – nem állhat fent.

Tehát a jogalkotó szándéka szerint ugyanaz a szabály érvényesül a pénzügyi vállalkozások piacról való önkéntes kilépésének esetében is, mint ami az alapításukkor, vagyis ahogy a tevékenységi engedélyt nem kaphatja meg egy már megalapított társaság, úgy arra sincsen lehetőség, hogy az engedély visszavonását követően más – nem pénzügyi szolgáltatási - tevékenységet folytató gazdasági társaságként tovább működjön a cég. Mivel pedig pénzügyi intézmények esetében az engedély visszavonásának és a végelszámolás elrendelésének, illetve a felszámolás kezdeményezéseinek Hpt-beli szabályaiból az következik, hogy az engedély visszavonása esetén végelszámolásnak vagy felszámolásnak kell következnie, arra sincs jogszabályi lehetőség, hogy a végelszámolás folyamatát megszakítva egy pénzügyi intézmény újra tevékenységi engedélyért folyamodjon.

A fentieket – közvetve – alátámasztja a Ctv. 21/B §-ában foglalt rendelkezés is, amely szerint a cég a gazdasági tevékenység folytatásához szükséges hatósági engedélyét - legkésőbb a tevékenység megkezdésével egyidejűleg - választása szerint a Céglőnyben, vagy a cég honlapján köteles közzétenni. E rendelkezés nem alkalmazható az alapítási engedély tekintetében. A jogszabályhelyhez fűzött kommentár kiemeli, hogy erre a megkülönböztetésre azért van szükség, mivel a jogalkotó egyes tevékenységeket (ideértve a pénzügyi szolgáltatások végzését) olyan kockázatosnak ítélte, hogy az azok folytatására alakult társaságok alapítását is engedélyhez köti. Egy pénzügyi vállalkozás pedig - ahogy az ismertetésre került - csak az alapítására és a működésére egyben vonatkozó engedélyt kaphat a felügyeletől, így amennyiben önkéntesen visszaadja azt az MNB részére és az MNB vissza is vonja azt, kizárólag a tevékenységi engedély újbóli kiadására/visszaadására – a fentiekben ismertetettek figyelembevételével – az MNB-nek egy végelszámolási eljárás folyamán már nincsen módja.

Megjegyzendő, hogy amennyiben mégis lehetőség lenne a tevékenységi engedélyt önmagában visszakapnia a Társaságnak, az MNB-nek ehhez minden tárgyi, technikai (különös tekintettel az informatikára), és személyi feltétel jogszabály szerinti fennállásról és teljesítéséről meg kellene győződnie, továbbá ellenőriznie kellene az új tulajdonost is (ideérve annak vizsgálatát, hogy milyen forrásból történt a részvények megvásárlása) figyelemmel a Hpt. 67. §-ában, illetve 125-126. §-aiban foglalt előírásokra. Gyakorlati szempontból ez azt jelentené, hogy a Társaságnak egy alapítási és tevékenységi engedély kiadására irányuló engedélyezési eljárást kellene lefolytatnia, számolva annak időigényével is.

Budapest, 2020.október 15.